

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **E., občianske združenie**, IČO: X., T., zastúpeného *Mgr. V. Š., advokátom*, so sídlom N., proti žalovanému: **Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky**, Námestie Alexandra Dubčeka 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 14/2008 zo dňa 18.7.2008, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8.9.2010, č. k. 2S 129/2008-19, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 129/2008-19 zo dňa 8. septembra 2010 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** krajskému súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 14/2008 zo dňa 18.7.2008, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu o odmietnutí sprístupnenia informácie – záznamov z bezpečnostnej kamery umiestnenej pri výtahu na prvom poschodí budovy Národnej rady Slovenskej republiky v priestore, kde sú umiestnené prezenčné listiny poslancov NR SR, za obdobie 13.5.2008, 14.5.2008, 15.5.2008 vždy od 00:00 do 24:00 hod., a zároveň žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že priestory NR SR sú trvalo chráneným priestorom a podliehajú ochrane a kontrole Policajného zboru, ktorý je oprávnený vyhotovovať zvukové, obrazové a iné záznamy. Takéto informácie nie sú verejne prístupné a osoby, akou je žalovaný, ich môžu poskytnúť len so súhlasom Policajného zboru. Kamerou umiestnenou v budove Národnej rady Slovenskej republiky mohli byť zachytené podobizne aj iných, žalovanému neznámych osôb, nielen poslancov a zamestnancov NR SR. Priestor prístupný verejnosti pritom možno monitorovať prostredníctvom audiozáznamu alebo videozáznamu len na účely verejného poriadku a bezpečnosti, odhaľovania kriminality alebo narušenia bezpečnosti štátu, pričom takto zhotovený záznam možno využiť len na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Krajský súd ďalej v odôvodnení rozsudku uviedol, že jednou z úloh zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe

k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov je zabezpečiť a umožniť verejnú kontrolu, pričom ale v tomto prípade mal krajský súd za to, že kontrola je zaručená v súlade s právnymi predpismi prostredníctvom výkonu právomoci Policajného zboru či iných orgánov dohľadu nad dodržiavaním zákonnosti.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že právo na prístup k informáciám patrí k základným ľudským právam a ako také je garantované aj v článku 26 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého k obmedzeniu práva na prístup k informáciám môže dôjsť iba na základe zákona, v miere nevyhnutnej v demokratickej spoločnosti, za účelom ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku verejného zdravia a mravnosti. Pokiaľ teda žalobcom požadovaný záznam neobsahoval informácie, ktorých sprístupnenie by mohlo narušiť niektorý z chránených záujmov podľa článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, niet ústavného dôvodu na jeho nesprístupnenie. Žalovaný v rozhodnutí vysvetľuje, prečo je kamerový systém nevyhnutný na ochranu štátu, no podľa žalobcu je tento argument z hľadiska článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky irelevantný. Podľa žalobcu nie je vôbec jasné, ako môže sprístupnenie záznamov poslancov NR SR ponevierajúcich sa po chodbe a podpisujúcich sa do prezenčnej listiny ohroziť bezpečnosť štátu. Podľa názoru žalobcu žalovaný tiež mylne uvádza, že zákon č. 211/2000 Z. z. má povahu všeobecného predpisu vo vzťahu k zákonu č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, čo podľa žalobcu potvrdzuje znenie ust. § 13 zákona č. 211/2000 Z. z., ktoré prelamuje povinnosť mlčanlivosti uloženú osobitnými predpismi. Podľa žalobcu žalovaný tiež mylne aplikoval na priestory NR SR ust. § 8 písm. r/ zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti). Žalovaným použitá definícia verejne prístupného miesta sa vzťahuje výlučne na účely poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti. Podľa žalobcu priestory NR SR majú mimoriadnu dôležitosť z hľadiska bezpečnosti štátu a sotva možno na ne hľadieť ako na priestory významné iba z hľadiska súkromnej bezpečnosti. Žalobca zastáva názor, že v prípade požitia analógie by bolo možné vychádzať z ust. §18 zákona 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve, ktorý považuje za verejne prístupné miesto také miesto, ktoré je každému prístupné bez obmedzenia. Keďže poslanci NR SR sú verejní činitelia, pri výkone svojich právomocí nepoživajú ochranu súkromia. Predmetný kamerový systém sníma chodbu budovy NR SR, kde sa neodohrávajú žiadne súkromné aktivity poslancov, ani iných osôb. Obmedziť právo na informácie nie je potrebné ani na ochranu neexistujúceho práva poslancov na ochranu súkromia. Pokiaľ by sa na záznamoch vyskytli osoby, ktoré nie sú verejnými činiteľmi, § 13 zákona č. 211/2000 Z. z. dáva jasný príkaz, ako v takomto prípade postupovať. V súčasnosti je technicky možné a vôbec nie zložité záznam upraviť tak, aby súkromie tretích osôb nebolo narušené. Žalobca zastáva názor, že v tom čase existoval vážny dôvod, prečo by verejnosť mala mať možnosť získať požadované informácie, nakoľko v tom období sa zrejme jeden z poslancov dopustil protiprávneho konania, ktoré by malo byť na zázname zachytené.

Podľa žalobcu je v rozpore s účelom práva na informácie, aj práva na súkromie, ak je informácia o protiprávnom konaní ústavného činiteľa utajovaná z dôvodu domnejšej ochrany súkromia ústavného činiteľa.

Podľa názoru žalobcu sa Krajský súd v Bratislave nevysporiadal ani s ústavnými aspektmi veci a ani s návrhom žalobcu na prípadné iniciovanie konania pred Ústavným súdom SR. V žalobe adresovanej Krajskému súdu v Bratislave žalobca žiadala, aby súd, v prípade, že sa bude domnievať, že ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 211/2000 Z. z. a § 10 ods. 7 zákona č. 428/2002 Z. z., resp. § 69 ods. 2, 4 a 6, § 69d, § 69e a § 76 zákona č. 171/1993 Z. z. nemožno ani v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky vykladať ústavne konformným spôsobom, prerušil konanie a podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b/ OSP podal Ústavnému súdu SR návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR. Žalobca namieta, že krajský súd na väčšinu jeho námietok nereagoval. Podľa žalobcu súd tiež nesprávne poňal účel verejnej kontroly, keď vyslovil názor, že verejná kontrola nie je potrebná, keď ju môžu zabezpečiť na to určené štátne orgány, čo podľa žalobcu úplne popiera základný účel a potrebu verejnej kontroly. V odvolaní sa žalobca domáha, aby rozsudok prvostupňového súdu bol zmenený tak, že žalobe bude vyhovené a rozhodnutie žalovaného bude zrušené.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu trvajúc na svojom dovtedajšom právnom postoji a majúc za to, že boli splnené podmienky pre obmedzenie práva na informácie, a to tak formálna podmienka obmedzenia, t.j. existencia právnej normy obmedzujúcej prístup k informáciám (zákon č. 428/2002 Z. z.) ako aj existencia materiálnych podmienok, a to ochrana bezpečnosti štátu a nevyhnutnosť tohto obmedzenia v demokratickej spoločnosti. Žalovaný i naďalej zastáva názor, že systém bezpečnostných opatrení za účelom ochrany objektov osobitnej dôležitosti v každej demokratickej spoločnosti zakladá nevyhnutnosť obmedzenia práva na informácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) v medziach odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 3 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie pre závažné procesné pochybenie.

V zmysle § 244 ods. 1 a 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Základným cieľom, resp. poslaním konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (v rámci ktorého bol vydaný aj

napadnutý rozsudok krajského súdu) je preskúmavať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, či pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

Z pripojeného spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca žiadosťou doručenu Kancelárii Národnej rady Slovenskej republiky dňa 16.6.2008 požiadal o prístupnenie informácie – záznamov z bezpečnostnej kamery umiestnenej pri výťahu na prvom poschodí budovy Národnej rady Slovenskej republiky v priestore, kde sú umiestnené prezenčné listiny poslancov NR SR za obdobie 13.5.2008, 14.5.2008, 15.5.2008 vždy od 00:00 do 24:00 hod.. Rozhodnutím 316/2008úKMVE-2 zo dňa 19.6.2008 prvostupňový správny orgán žiadosti žalobcu nevyhovel. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca včas rozklad, o ktorom žalovaný rozhodol dňa 18.7.2008 rozhodnutím č. 14/2008 tak, že rozklad zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný uviedol, že keďže je Národná rada Slovenskej republiky trvalo chráneným objektom, bezpečnostný kamerový systém je v budove Národnej rady Slovenskej republiky nainštalovaný ako súčasť systému bezpečnostných opatrení a na účely ochrany objektov osobitnej dôležitosti. Keďže predmetný priestor je verejne prístupný, je ho možné ako taký monitorovať pomocou videozáznamu alebo audiozáznamu len na účely verejného poriadku a bezpečnosti, odhaľovania kriminality alebo narušenia bezpečnosti štátu. Takto vyhotovený záznam možno použiť len na účely trestného stíhania ale konania o priestupkoch. Z dôvodu, že uvedené zákonné obmedzenia majú podľa žalovaného prednosť pred uplatneným právom na informácie, žalovaný rozklad zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil. Následne sa žalobca žalobou podanou na Krajskom súde v Bratislave dňa 5.8.2008 domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 14/2008 zo dňa 18.7.2008 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd v Bratislave žalobu žalobcu zamietol.

V zmysle § 250ja ods. 3 OSP ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. V zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP *súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.*

Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia ohľadom podstatných argumentov súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu

pre ľudské práva. Aj keď s ohľadom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu, a nie len odkazovať na určité časti zákonov.

Úlohou krajského súdu bolo v danej veci preskúmať rozhodnutie žalovaného v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 250j ods. 1 OSP). Konanie v správnom súdnictve je totiž ovládané dispozičnou zásadou znamenajúcou, že súd preskúmava napadnuté rozhodnutie len v medziach a v rozsahu určenom v žalobe. Krajský súd v Bratislave sa však v rozsudku podľa žalobcu vysporiadal priamo len s jednou z jeho námietok a vyhodnotenie jeho ostatných námietok absentuje. Rozsudok krajského súdu tak nereagoval na podstatné námietky žalobcu, pričom nie je z jeho odôvodnenia zrejmé, ako dospel k záveru o zákonnosti a správnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, preto je rozhodnutie krajského súdu nielenže nepresvedčivé, ale z pohľadu prieskumu rozsudku krajského súdu nepreskúmateľné. Súčasťou náležitého odôvodnenia je aj náležité vysporiadanie sa s námietkami účastníka ako poistka proti svojvôli. V rozsudku totiž nebolo uvedené, akými úvahami bol krajský súd pri rozhodovaní v danej veci vedený. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia je v rozpore s princípom zákazu svojvôle vyplývajúceho z princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a princípom objektivity, ktorý je imanentnou súčasťou každého základného práva alebo slobody, o ktorých sa koná. Bez náležitého odôvodnenia nie je možné preskúmať správnosť právneho posúdenia veci.

Zároveň najvyšší súd považuje za podstatné poukázať na skutočnosť, že v rozsudku krajského súdu sa uvádza, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že žalovaný posúdil vec po právnej stránke nesprávne, a preto podľa §250j ods. 2 písm. a/ OSP zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vrátil vec žalovanému na nové konanie, čo však je v priamom rozpore s výrokom rozsudku, ktorým krajský súd žalobu zamietol.

V ďalšom konaní krajský súd prejedá vec v naznačenom smere znova v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiada i s ďalšími námietkami žalobcu a opäť o žalobe rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní, súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd i o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 14. decembra 2011

JUDr. Jaroslava Fúrová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth